

dr. Dadej; jako kapelan i administrator ksiądz Wincenty Kudzia, kilkanaście pielęgniarek przeważnie z uniwersyteckim wykształceniem, wreszcie kilku sanitaryuszów wojskowych i kilku woźniców do koni.

Głównem zadaniem kolumny jest szczepienie ludzi zdrowych przeciw chorobom zakaźnym, jak cholera, tyfus, ospa i t. p., a nadto leczenie i opieka nad chorymi w zakładanych szpitalikach. Przy każdym takim szpitaliku pozostawia kolumna dwie, lub w miarę zwiększania się liczby chorych więcej pielęgniarek, których obowiązkiem jest czuwanie w dzień i w nocy nad chorymi i leczenie ich według dokładnych wskazówek lekarza kolumny.

Pierwszem polem działalności kolumny była wieś Zapałów, doszczętnie zniszczona i spalona wskutek

Zgon przeora O. O. Paulicó na Jasnej Górze:
S. p. ks. Justyn Weloński.

kilkotygodniowych a bardzo zaciętych walk w czerwcu b. r. Z pośród kilkuset domów nie pozostał prawie ani jeden, tak, że ludność, wśród której znaczny procent jest Polaków, zmuszona jest mieszkać w naprędce zrobionych szałasach, lub też w norach

Z życia w Królestwie Polskiem: Mieszkańcy Jędrzejowa cisną się do kramów z artykułami żywności.

podziemnych, a nawet — jak to z załączonego zdjęcia widać — w beczkach. Wobec tego i kolumna, nie mogąc znaleźć tak dla swego personelu, jak również i dla licznych chorych, odpowiedniego domu, rozbiła dwa namioty, z których jeden przeznaczono na szpital dla chorych, a drugi na mieszkanie dla pielęgniarek. Dopiero po kilku dniach można było przenieść chorych do odrestaurowanego nieco domu dworskiego. Tutaj, dzięki gorliwej i pełnej poświęcenia pracy pielęgniarek, pod kierownictwem lekarza, szpital rozwija się bardzo pomyślnie i niesie skuteczną pomoc ludności.

Podobne szpitaliki założono następnie w Starem Siolu, w Suchej Woli, w Rudzie Różanieckiej i w Na-

rolu, który również doszczętnie został zniszczony jeszcze zeszłego roku.

Stosownie do otrzymanego zlecenia, kolumna w leczeniu i opiece swej nad chorymi nie robi żadnych różnic, tak pod względem narodowościowym, jak i wyznaniowym, jej obowiązkiem bowiem jest ratować wszystkich od owych najgroźniejszych i najbardziej niebezpiecznych wrogów, jakimi są choroby zakaźne. A jakie spustoszenie wśród ludności poczyniła i ile już ofiar pochłonęła na przykład taka cholera jeszcze w czerwcu b. r., świadczą o tem wymownie liczne cmentarze choleryczne. Dziś już kolumna sanitarna nie potrzebuje walczyć z tym wrogiem, gdyż sam niejako dobrowolnie ustąpił z tych okolic,

Kolumny sanitarne w Galicyi: Mogiły poległych Bawarczyków i Rosyan obok pałacu ks. Sapięhy w Oleszycach.